

Woord vooraf

Gezicht op de St. Walburgiskerk met de Librije. Links het kapittelhuis met de bovenlibrije.
Tekening door Jan de Beijer, 1744. Foto Stedelijk Museum Zutphen.

Vande Librijete Zutphen verscheen éénmaaleerdere gedrukte catalogus, en welin 1903 van de hand van K.O. Meinsma. Deze catalogus bevat zeer kortetitelbeschrijvingen en beantwoordt niet meer aan de huidige wetenschappelijke maatstaven. In de voorliggende catalogus wordt de beroemde kettingbibliotheek voor het eerst uitputtend beschreven. De overgeleverde oude handschriftelijke catalogi van de Librije zijn in bijlagen integraal opgenomen. Zoveel mogelijk hebben de samenstellers gepoogd aan de wensen en vragen van potentiële gebruikers tegemoet te komen. Zij zijn daarbij uitgegaan van de vragen die zij zelf gedurende vele jaren van onderzoek aan geraadpleegde catalogi en bibliografieën hebben gesteld. Vanzelfsprekend moesten keuzes worden gemaakt, die hieronder worden verantwoord.

De catalogus werd gemaakt in opdracht van de Stichting Librije Walburgskerk Zutphen. De werkzaamheden vonden plaats in de periode 1997-2006, met korte en langere onderbrekingen. Een groot deel van het onderzoek bestond uit het 'heen-en-weergaan' tussen de Librije-exemplaren, de referentiewerken, de almaar groeiende database en de archieven en bibliotheken elders. Deze werkwijze van onderzoeken, controleren, corrigeren, nieuwe vragen die hierbij opkomen, corresponderen, en weer teruggaan naar eerder geraadpleegde bronnen om vergeten of niet compleet overgenomen gegevens na te kijken, wordt treffend beschreven door Owen Gingerich in Het boek dat niemand las. Een extra belemmering voor de voortgang bleek de geografische afstand tussen de Librije in Zutphen, de secundaire bronnen in tal van andere bibliotheken en de werkplek van de auteurs in Apeldoorn.

De auteurs danken het bestuur van de Stichting Librije Walburgskerk voor het in hen gestelde vertrouwen. In de loop van de jaren van onderzoek hebben de auteurs veel personen en instellingen met vragen bestookt. Voorafgaand aan de bibliografie worden deze genoemd. Een bijzonder woord van dank geldt dr. J.A. Gruys. Als altijd was hij ook nu weer bereid tot het geven van adviezen, het aandragen van heldere oplossingen voor ingewikkelde problemen, het 'meedenken' over allerlei aspecten van het onderzoek en het beantwoorden van vele kleine en grotere vragen tussendoor. Speciale vermelding verdient Mieke Vliegenthart-vander Valk Bouman, die de eerste contact tussen de auteurs en de Stichting Librije Walburgskerk legde. Jos Hartman wijdde de auteurs namens het bestuur van de Stichting in de geheimen van de Librije in, toonde hun voor het eerst de 'verborgen' bovenlibrije, legde uit hoe de lectrijnen worden ontgrendeld en stelde genereus zijn in de loop van jaren verzamelde materiaal over de Librije ter beschikking. Deskundige adviezen aangaande de catalogisering van de incunabelen werden verkregen van Gerard van Thienen, als geen ander bekend met de vele valkuilen op dit moeilijk toegankelijke terrein. Zeer erkentelijk zijn de auteurs prof. mr. R. Feenstra, Leiden, voor zijn hulp en adviezen bij de samenstelling van het systematische register op de rechtsgeleerde werken. Verder danken de auteurs Ulrich Kopp, Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel, die met zijn grote kennis van Duitse zestiende-eeuwse drukken menige vraag wist op te

lossen, en dr. Otto S. Lankhorst, Nijmegen, die altijd bereid was vragen voor Parijs mee te nemen. Dr. Ad Leerintveld was tot grote steun bij de uiteindelijke realisatie van de publicatie. Dank ook aan Rikie en Jan Matser, kosters van de St. Walburgiskerk, voor het persoonlijke contact en voor het geschonken vertrouwen om ongestoord in de Librije te kunnen werken en, last but not least, aan Flip Ekkers en Bas Ekkers, Groningen, voor de voortreffelijke wijze waarop zij dit boek hebben vormgegeven.